

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 1176/24
14.6.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Филиповић, председника већа, Олге Арсовић и Татјане Обренчевић, чланова већа, у парници тужиле АА, из ..., чији је пуномоћник адвокат Весна Голубовић из Београда, ул.Шавничка 23/24, против тужених ББ из ..., ВВ, из ..., ГГ, ... и ДД из ..., које све заступа адвокат Ненад Станковић, из Београда, ул. Мирослава Крлеже 8/8, и ЋЋ из ..., ради утврђења, одлучујући о жалбама тужиле изајвљеним против пресуде Првог основног суда у Београду П 34958/20 од 26.04.2021. године и против допунског решења Првог основног суда у Београду П 34958/20 од 21.11.2022. године, у седници већа одржаној дана 14.06.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиле, и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 34958/20 од 26.04.2021. године, у ставу првом изреке.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ решење о трошковима садржано у другом ставу изреке пресуде Првог основног суда у Београду П 34958/20 од 26.04.2021. године, и допунско решење о трошковима истог суда П 34958/20 од 21.11.2022. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужилца да туженима ББ, ВВ, ГГ и ДД, на име трошкова првичног поступка солидарно плати износ од 507.750,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршност до исплате.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиле за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Ожалбеном пресудом првим ставом изреке, одбијен је тужбени захтев тужиле АА, којим је тражила да се утврди да кућа у ... у улици ..., кућа у ..., ул.... и стан у ..., чини брачну и ванбрачну тековину покојног ЕЕ, и тужиле АА, као и да заоставштину покојног ЕЕ чини једна идеална половина куће у ..., ул...., кућа у ... и стан у ... Другим ставом изреке, обавезана је тужилца да туженима ББ, ВВ, ГГ и ДД, накнади трошкове поступка у укупном износу од 498.750,00 динара, са законском затезном каматом од

дана наступања услова за извршење до исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Ожалбеним допунским решењем, обавезана је тужила да туженима накнади трошкове парничног поступка у додатном износу од 356.250,00 динара, са законском затезном каматом од дана када наступе услови за извршење до исплате, у року од 15 дана од дана пријема решења.

Против ове пресуде тужила је благовремено изјавила жалбу, побијајући исту у целости, из свих законских разлога. Такође је изјавила благовремено жалбу против допунског решења, побијајући исто у целости, из свих законских разлога, тражећи одређене трошкове другостепеног поступка.

Испитујући правилност и законитост првостепене пресуде и решења у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/2011, 49/2013 – одлука УС, 74/2013 – одлука УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020 и 10/2023-др. закон), апелациони суд је оценио да је жалба тужиље против одлуке о тужбеном захтеву неоснована, а против одлуке о трошковима поступка садржане у другом ставу изреке ожалбене пресуде и допунског решења, основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, на које овај суд као другостепени пази по службеној дужности. Апелациони суд налази да није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП, на коју се садржином жалбе указује, јер првостепена пресуда садржи јасне, потпуне и непротивречне разлоге о чињеницама важним за правилно одлучивање, који нису у супротности са садржином изведених доказа у списима предмета, док је изрека пресуде јасна и не противречи разлозима исте датим у образложењу.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила АА је са сада покојним ЕЕ најпре била у ванбрачној заједници од 1976-1977. године, за које време је рођена заједничка кћерка, овде тужена ЂЂ, 1981. године, а затим је са њим закључила брак 24.04.1987. године. Њихов брак је разведен 21.02.1990. године. ЕЕ преминуо је 6. септембра 2006. године, а његову заоставштину чини кућа у ..., улица ..., саграђена на кат. Парцели ... КО ..., кућа у ..., ..., саграђена на кат. Парцели ... КО ..., и стан у ..., ул.... Из исказа тужених, првостепени суд је утврдио да је покојни ЕЕ градио кућу у ..., која је завршена 1965. године, дакле пре него што је тужила почела да живи са њим. Кућу у ... покојни ЕЕ је наследио од своје сестре покојне ЖЖ, по решењу о наслеђивању Општинског суда у Загребу О 394/91. Стан у ... је стечен на основу уговора о откупу стана овереног пред Другим општинским судом у Београду Ов.бр.816/92 од 24.12.1992. године, на основу уговора о коришћењу из 1976. године.

Чињеницу да је кућа у ... изграђена пре заснивања ванбрачне заједнице са тужилом, првостепени суд је утврдио прихватањем исказа тужених, осим ЂЂ, и сведока, налазећи да су сагласни писаним доказима, не прихватајући исказе тужиље и тужене ЂЂ, које је оценио да нису у складу са писаним доказима.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, применом чланова 171 став 1, члана 180, те члана 4 став 1 Породичног закона, првостепени суд је закључио да наведене непокретности представљају посебну имовину односно заоставштину сада покојног ЕЕ, имајући у виду да је кућа у ... саграђена пре заснивања ванбрачне заједнице са тужиљом, кућу у ... је добио наслеђем иза покојне сестре, а да је стан у ..., откупио након престанка брака са тужиљом. Како су наведене непокретности за живота пок. ЕЕ представљале његову посебну имовину, то је закључио да тужиља нема право да полаже право својине на истима, а чињеница да је тужиља учествовала у адаптацији куће изградњом помоћних објеката и куповином покретних ствари, као и да је учествовала у давању откупне цене за стан у ..., може водити само праву на истицање облигационо-правног захтева, те је одбио тужбени захтев.

Одлука о тужбеном захтеву је правилна и законита, а дате чињенично-правне разлоге прихвата у битном и овај суд као другостепени.

Жалбом се неосновано оспорава правилно и потпуно утврђено чињенично стање. Наводи жалбе да је неспорно утврђено да су тужиља и тужени преко 30 година у заједници живота, не одговарају резултатима доказног поступка и стању у списима, јер је њихова заједница живота започета 1976-1977. године а њихов брак је разведен 1990. године. Чињеница да нису живели у заједничком домаћинству произлази и из исказа саме тужиље и њене ћерке тужене ЂЂ, које су навеле да се пок. ЕЕ после развода брака одселио у ..., а то значи да нису имали заједницу живота, чак и да су се, како то оне наводе, редовно виђали викендом, како је правилно оценио и првостепени суд. Ова чињеница, да нису наставили заједницу живота након развода брака, произлази и из стања у списима да је након развода донето правноснажно решење Првог општинског суда у Београду Р 468/91 од 08.10.1992. године којим је за носиоца станарског права на стану у ..., у ..., по структури двособном, површине 50 м², одређен предлагач ЕЕ, док противнику предлагача АА престаје својство носиоца станарског права на овом стану и дужна је да се на захтев предлагача исели. Из образложења тог решења произлази да је увидом у уговор о коришћењу утврђено да ће носилац станарског права ЕЕ користити стан са члановима породичног домаћинства, синовима ЗЗ и ДД, па стога наводи жалбе да је предметни стан добијен од Компаније "...", за време заједнице живота тужиље и сада пок. ЕЕ, очигледно не одговара стању у списима.

Надаље, сходно одредби чл. 16 Закона о становању важећег у време закључења уговора о откупу, те чл. 191 Породичног закона, стан додељен једном ванбрачном партнеру, само изузетно улази у режим заједничке имовине, и то онда када је додељен у току ванбрачне заједнице, када је у молби за доделу стана други ванбрачни партнер пријављен као члан породичног домаћинства подносиоца молбе, који је по том основу стекао бодове који су утицали на доделу стана. То у конкретном није случај, јер је пок. ЕЕ добио стан пре започињања заједнице живота са тужиљом, а исти је откупио 1992. године, након развода брака, и тиме постао искључиви власник стана, па како предметни стан не улази у режим заједничке имовине, то тужиља на истом није могла да стекне право својине. Без утицаја су жалбени наводи да је тужиља тај стан стекла на основу одржаја, јер је предмет тужбеног захтева у овој парници утврђење брачне и ванбрачне тековине, а не утврђење права својине на основу одржаја, па у том правцу нису ни извођени докази.

Код утврђене чињенице да је кућа у ... изграђена пре започињања заједнице живота тужиље и пок. ЕЕ, која се жалбом не оспорава, неосновано се указује жалбом да би околност да су у тој кући једно време живели и да су је реновирали заједно са пратећим објектима, и да је ту држала стоку којом су храњени мајстори, могла да води стицању права својине на истој. Тужиљино улагање на посебној имовини пок. ЕЕ, могло би да води праву на потраживање у новцу сразмерно свом доприносу, уколико је реч о незнатном увећању вредности посебне имовине, следом одредбе чл. 170 став 1 Породичног закона, док би имала право на удео у тој имовини само у случају да је дошло до знатног увећања вредности посебне имовине, следом става 2 исте одредбе. То тужиља у току поступка није доказала, јер у том правцу није предлагала доказе, при чему се из њеног исказа да су поправљали олуке, столарију, ограду, бетонске стазе, и слично, лаички може оценити да је реч о радовима редовног одржавања, а поуздано се може утврдити да ли је у питању знатно или незнатно увећање имовине, само одговарајућим вештачењем.

Жалбом се неосновано наводи да би чињеница да је тужиља била присутна и да је кувала мајсторима приликом изградње куће у ..., могла да води стицању права својине на истој. Имајући у виду утврђено чињенично стање, да је кућа у ... саграђена већином средствима пок. ЖЖ, сестре пок. ЕЕ, на њеном земљишту, њихова помоћ која је приликом изградње пружена, не може да представља чињеницу из које би произашао правни основ за стицање права својине. Без утицаја је жалбено указивање на исказ сведока ИИ, која је навела да је "излапела и не сећа се", због чега се из истог не могу утврдити одлучне чињенице. Ту кућу је пок. ЕЕ наследио од своје сестре, и она представља његову заоставштину, дакле посебну имовину, сходно чл. 168 став 2 везано за чл. 191 став 2 Породичног закона. Без утицаја на другачији закључак је евентуална жеља пок. ЖЖ, да ту кућу поклони тужиљиној кћерки ЂЂ, јер је за располагање непокретностима увек непходна писана форма овере, без које нема располагања, а које у конкретном случају нема. Чак и да има, то не би могло да буде од утицаја на тужиљино остварење права по основу брачне и ванбрачне тековине.

Из наведених разлога, правилно је првостепени суд применио материјално право када је закључио да је неоснован тужбени захтев којим тужиља тражи утврђење брачне и ванбрачне тековине на непокретностима које су представљале посебну имовину пок. ЕЕ, и то кућа у ... као имовина коју је имао пре заснивања заједнице, кућа у ... као имовина коју је стекао наслеђем, и стан у ... који је стекао откупом, на основу личног права носиоца станарског права, а након развода.

Правилно је одлучио првостепени суд одбијајући и део тужбеног захтева којим је тужиља тражила утврђење заоставштине пок. ЕЕ, за који захтев тужиља и није активно легитимисана јер у својству разведене супруге није законски, а није ни тестаментални наследник пок. ЕЕ.

Из наведених разлога, потврђена је одлука о тужбеном захтеву, сходно чл. 390 ЗПП као ставом првим изреке ове другостепене пресуде.

Међутим, основано се жалбом указује да је одлука о трошковима и допунском

решењу заснована на погрешно примењеном материјалном праву јер није примењена адекватна вредност за процесне радње одмерене према Адвокатској тарифи важећој у време закључења главне расправе, а с обзиром на означену вредност спора од 501.000,00 динара. Стога је Апелациони суд у Београду у другом ставу изреке ове пресуде, преиначио одлуку о трошковима поступка, и то решење садржано у ожалбеној пресуди, заједно са допунским решењем, применом чл. 401 тачка 3 ЗПП, признајући право на накнаду трошкова туженима који су успели у спору, сходно чл. 153, 154 и 163 ЗПП, а који су такав захтев истакли и то ББ, ВВ, ГГ и ДД. Трошкове је обрачунао: за одговор на тужбу од 12.12.2008. и за поднесак од 07.02.2012. год. износ од по 13.500,00 динара (са урачунатим увећањем од 50% због заступања 2 странке), за заступање на одржаном рочишту 09.11.2010. године, износ од 15.750,00 динара (са урачунатим увећањем од 50% због заступања 2 странке), те за заступање на 12 рочишта (21.05.2013; 15.10.2013; 24.03.2014; 31.03.2015; 08.10.2015; 08.04.2016; 26.06.2017; 17.08.2017; 17.11.2017; 07.05.2018; 26.10.2020. и 19.03.2021. године), по 26.250,00 динара (са урачунатим увећањем од 150% због заступања 4 странке), за приступ на неодржано рочиште 19.05.2010. године износ од 9.000,00 динара (са урачунатим увећањем од 50% због заступања 2 странке), за приступ на рочиште 25.02.2011. године, износ од 6.000,00 динара за једну странку, те за приступ на 6 неодржаних рочишта (07.12.2012; 11.12.2013; 10.03.2016; 19.09.2016; 02.03.2017. и 02.03.2018. године), износ од по 15.000,00 динара (са урачунатим увећањем од 150% због заступања 4 странке), те за састав жалбе од 18.06.2015. године износ од 45.000,00 динара (са урачунатим увећањем од 150% због заступања 4 странке). У збиру, то је износ од 507.750,00 динара, на који туженима припада право на камату, сходно чл. 277 и 324 ЗОО, везано за чл. 345 став 2 ЗПП.

Тужиља није успела у другостепеном поступку, због чега је применом чл. 153 и 165 ЗПП, другостепени суд одлучио као у трећем ставу изреке.

**Председник већа-судија
Весна Филиповић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић